

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

27 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Catan Liliana,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către inculpatul Izbaș Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Izbaș Alexandr xxxxxxxx, născut la xxxxxxxx, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. xxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 31.10.2017 – 30.07.2018;

Instanța de apel: 20.08.2018 – 27.11.2019;

Instanța de recurs: 26.02.2020 – 27.10.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 30 iulie 2018, Izbaș Alexandr a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită acestuia pedeapsa în formă de amendă în mărime de 900 (nouă sute) unități convenționale ce constituie 45000,00 (patruzeci și cinci mii, 00) lei, cu privarea de dreptul de a exercita activități în jurisprudență pe un termen de 3 (trei) ani.

A fost respinsă ca neîntemeiată, solicitarea procurorului privind încasarea de la Izbaș Alexandr în beneficiul statului suma de 189,46 (una sută optzeci și nouă, 46) lei în calitate de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: Izbaș Alexandr activând în calitate de jurist la AEÎ „Supercredit” cu sediul amplasat în orașul Rîșcani, str. xxxxxx, din interes material, urmărind scopul de a însuși ilegal bani, a întocmit un plan criminal, care urma să creeze aparența respectării de către el a prevederilor legale, după care în anul 2014, acționând intenționat, contrar obligațiilor sale de serviciu, având acces liber la blanchetele cu

semnătura administratorului, Eugenia Pleșca și ștampila AEÎ „Supercredit”, a confecționat contractul de împrumut nr.xxxxx din 22 ianuarie 2014 fals, în baza căruia i-a împrumutat cet. Victor Rusu suma de 19000 lei.

Necătând la faptul că, cet. Victor Rusu până la finele anului 2014 i-a restituit suma de bani împrumutată, Izbaș Alexandr i-a întocmit și i-a remis în adresa ultimului o pretenție, privind restituirea unei pretinse datorii acumulate, în sumă de 22800 lei, astfel urmând să-i cauzeze un prejudiciul material considerabil, însă din cauze independente de voința sa nu și-a dus intențiile până la sfârșit, din motiv că, a fost sesizat organul de drept.

3. *Sentința a fost atacată cu apel* de către inculpatul Izbaș Alexandr prin care a solicitat admiterea apelului din motivele invocate.

3.1 *În motivarea temeiniciei apelului inculpatul a declarat:*

- consideră sentința ilegală, la caz nu este constatată existența faptei infracțiunii, fapta nu este săvârșită de inculpat, iar faptele ce i se încredințează inculpatului nu întrunesc elemente infracțiunii;

- pretenția și contractul de împrumut nu indică nici un beneficiu pentru apelant;

- este pusă la îndoială constatarea instanței expusă în sentință privind circumstanțele cauzei de învinuire a apelantului deduse din declarațiile martorului Rusu V. precum că la finele anului 2014 i-a restituit suma de bani împrumutată lui, ori acestea nu au nici un suport probant;

- prevederile Codului civil sunt pertinente și prevăd că confirmarea acordării unui împrumut se face în formă scrisă, iar nerespectarea acestei forme lipsește părțile de dreptul de a solicita proba cu martori pentru confirmarea valabilității contractului;

- necătând la faptul că în sentința contestată nu sunt probe precum că inculpatul a acordat o sumă de bani lui Rusu V. și nici că a primit Rusu V. careva bani, instanța se contrazice în motivare, fiind indicat că au fost restituiți banii în anul 2014, pe când Rusu V. declară că i-a restituit în anul 2015;

- nu este sens în acordarea sumei prin AEÎ „Supercredit”, dar nu personal;

- în motivarea sentinței s-a indicat că inculpatul a acționat contrar obligațiilor de serviciu, fără a le specifica. A susținut, că nu a fost angajat al AEÎ „Supercredit”;

- lipsește suportul probatoriu care ar confirma că el a întocmit și remis în adresa lui Rusu V. pretenția, mai mult ca atât, că aceasta este semnată și ștampilată de AEÎ „Supercredit”;

- consideră, că este inacceptabil condamnarea lui în situația când n-a întocmit contractul de împrumut și pretenția, or, administratorul AEÎ

„Supercredit” a confirmat semnătura din pretenție și contractul de împrumut;

- în acțiunile lui nu sunt elementele infracțiunii și nu sunt probe în acest sens;

- pretenția și contractul de împrumut nu pot fi identificate ca înscrisuri care confirmă dreptul asupra careva bunuri;

- n-a manifestat înșelăciune sau abuz de încredere, că lipsesc acțiuni care ar confirma tentativa de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane și că lipsesc probe.

- Rusu V. nu a avut nici o intenție de a transmite careva bunuri, în mod special sub influența înșelăciunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2019, apelul inculpatului Izbaș Alexandr a fost admis din alte motive decât cele declarate, casată parțial sentința în latura penală și a pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Izbaș Alexandr a fost considerat condamnat pe art.27, 190 alin.(2) lit. d) Cod penal, și aplicată acestuia pedeapsa penală sub formă de amendă în mărime de 900 unități convenționale (18000 lei) și privarea de dreptul de a exercita activități în jurisprudență pe un termen de 3 (trei) ani.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, deși inculpatul Izbaș Alexandr n-a recunoscut vina, vinovăția acestuia se confirmă prin probele administrate de organul de urmărire penală, cercetate în prima instanță și suplimentar în instanța de apel.

Prima instanță corect a apreciat critic declarațiile inculpatului Izbaș Alexandr, considerând că sunt o metodă de evitare a răspunderii penale.

Prima instanță și-a motivat soluția sa prin ansamblul de probe cercetate în cadrul ședinței de judecată și a considerat, că vinovăția lui Izbaș Alexandr a fost dovedită integral, soluție susținută de instanța de apel.

Dar, după pronunțarea sentinței în cauză, legislatorul a operat modificări la art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018 în vigoare de la 17.08.2018, care influențează esențial aceste categorii de infracțiuni și situația inculpaților.

La momentul examinării apelului, art.190 alin.(1) și (2) Cod penal are următorul conținut: (1) Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al

încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani. (2) Escrocheria săvârșită: b) de două sau mai multe persoane; d) cu folosirea situației de serviciu se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Astfel, potrivit noilor prevederi ale art.190 alin.(1) Cod penal, se consideră infracțiune de escrocherie - "dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile", totodată fiind abrogat indicele calificativ prevăzut de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal - „cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

Având în vedere cele stabilite mai sus și anume că, litera c) de la alin.(2) a art.190 Cod penal a fost exclusă din dispoziția acestui articol, instanța de apel a considerat necesar că litera c) urmează a fi exclusă și din învinuirea adusă inculpatului Izbaș Alexandr pe art.190 Cod penal, deoarece potrivit art.10 alin.(1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Instanța de apel a considerat necesar de a casa sentința în latura penală, ținând cont de dispozițiile din art.10 alin.(1) Cod penal, care-i în favoarea inculpatului.

Pe cale de consecință, instanța de apel a invocat, că din conținutul noilor modificări ale art.190 Cod penal, rezultă că legislatorul a concretizat acțiunile și consecințele prejudiciabile prin care se comite infracțiunea de escrocherie „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane care a cauzat daune considerabile”, mai mult, legislatorul a adoptat un concept mai concret a metodelor prin care se comite

dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în cazul de escrocherie și anume: a) prin inducerea în eroare a uneia sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase; b) prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate.

Instanța de apel a subliniat faptul, că prin modificările legislative operate în conținutul art.190 Cod penal, nu s-au de criminalizat acțiunile inculpatului Izbaș Alexandr, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conținutul ei, dar ținând cont de jurisprudența CtEDO, recomandările naționale și internaționale, precum și de Hotărârile Curții Constituționale a RM privitor la claritatea și previzibilitatea normei penale, instanța de apel a considerat necesar de a înlocui sintagmele pre generale, utilizate anterior - „înșelăciunea și abuzul de încredere”, cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare.

Instanța de apel a conchis, că acțiunile inculpatului Izbaș Alexandr urmează a fi menținute în baza art.27, 190 alin.(2) lit. d) Cod penal, după indicii calificativi „escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, cu încheierea actului juridic anulabil determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile, comisă cu folosirea situației de serviciu”, fiind constatat că inculpatul Izbaș Alexandr prin comportament viclean l-a indus în eroare pe Rusu V. și în realitate a avut intenția de a însuși mijloacele bănești, cu cauzarea ulterioară de daune considerabile care n-a fost realizată din motive independente de voința lui și de a exclude litera c) din învinuirea adusă lui Izbaș Alexandr pe art.190 alin.(2) Cod penal, cu menținerea calificării faptei pe art.27, 190 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În concluzie, instanța de apel a considerat, că Izbaș Alexandr a comis infracțiune prevăzută de art.27,190 alin.(2) lit. d) Cod penal - tentativa de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, cu încheierea actului juridic anulabil determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile, comisă cu folosirea situației de serviciu.

Inculpatul Izbaș Alexandr nu și-a dus până la capăt intențiile sale, deoarece Rusu V. s-a prezentat la AEÎ „Supercredit”, unde a aflat că nu are nici o datorie, iar mai târziu s-a adresat la organele de drept.

În partea pedepsei penale, instanța de apel a considerat că prima instanță la aplicarea pedepsei lui Izbaș Alexandr a dat deplină eficiență art.2, 7, 61, 75 Cod penal și circumstanțelor cauzei penale, de aceea pedeapsa sub formă de 900 unități convenționale a fost menținută în baza calificării prevăzute la art.27,190 alin.(2) lit. d) Cod penal. De asemenea și pedeapsa

complimentară de privarea de dreptul de a exercita activității de jurisprudență pe un termen de 3 ani v-a fi una echitabilă, rațională și proporțională faptei săvârșite.

Totodată, instanța de apel a considerat că la calcularea celor 900 unități convenționale necesită a fi luată în considerație unitatea convențională de amendă de 20 lei, care era în vigoare la momentul comiterii infracțiunii.

Cu referire la apelul inculpatului, instanța de apel l-a considerat neîntemeiat.

Probele administrate în cadrul urmăririi penale, prezentate și cercetate în ședința de judecată în fond, susținute de acuzare în instanța de apel, confirmă cert și fără careva dubii rezonabile, că Izbaș Alexandru a comis infracțiunea prevăzută de art.27, art.190 alin.(2) lit. d) Cod penal, pentru care necesită a-i fi stabilită pedeapsa penală, fapt ce-i contrar alegațiilor inculpatului din apel.

Perfectarea contractului de împrumut și ulterioarei pretenții, indica la intenția lui Izbaș Alexandr de a obține un beneficiu bănesc. Primind de la Rusu V. suma de 19500 lei fără întocmirea a careva documente, Izbaș Alexandr intenționa să mai primească suma de 22800 lei pentru presupusele restanțe și penalități sub pretextul existenței contractului de împrumut cu condițiile stipulate, dar acesta n-a luat în calcul, că Rusu V. se v-a adresa la asociație și la organele de drept, unde v-a deconspira activitatea infracțională.

Prima instanță a stabilit cert, că Rusu V. i-a restituit lui Izbaș Alexandr suma de 19500 lei, ce se confirmă prin declarațiile acestuia. Faptul că s-a admis în sentință o greșeală tehnică referitor la an, nu schimbă situația, or, declarațiile lui Rusu V. cuprinde timpul restituirii banilor, din care se poate face o concluzie de fapt.

În cazul dat, Izbaș Alexandr a acționat cu intenție infracțională, întocmind un contract de împrumut fictiv și pretinzând bani în baza lui, ducându-l în eroare pe Rusu V. referitor la aspectele lui legale, de aceia prevederile Codului civil nu sunt relevante speței date.

Izbaș Alexandr indică că lipsesc probe, dar la urmărirea penală acesta s-a împăcat cu Rusu V. și a solicitat încetarea procesului penal, acceptând situația de fapt stabilită de organul de urmărire penală. Sensul și logica ca inculpatul să-i acorde lui Rusu V. prin asociație împrumutul dar nu personal, a fost de a pretinde de la acesta restanța și penalitățile prin intermediul documentelor.

Prin contractele de asistență juridică, Izbaș Alexandr acorda asistența juridică AEÎ „Supercredit” în legătură cu contractele de credit și restituirea lor, dar el și-a depășit aceste atribuții și a întocmit actele fictive indicate în învinuire cu scopul de a obține beneficii bănești.

Directorul AEÎ „Supercredit” Pleșca E. a indicat cert, că-i semna lui Izbaș Alexandr blanchete de contracte, iar mai apoi acesta le perfecta.

De asemenea a mai indicat, că Izbaș Alexandr a avut acces liber la ștampilă când perfecta documentele.

Izbaș Alexandr a întocmit și folosit contractul și pretenția cu semnăturile directorului și ștampila asociației ca să fie mai convingător în fața lui Rusu V. pentru a-l determina să-i dea banii solicitați, dar nu s-a așteptat că acesta se v-a opune și v-a cerceta pretențiile date prin vizite la asociație și organele de drept, unde v-a stabili adevăratele circumstanțe.

Directorul AEÎ „Supercredit” a confirmat, că din cauza volumului mare de lucru semna și ștampila blanchete, documente, pe care le întocmea, inclusiv ulterior, Izbaș Alexandr, iar în final s-a stabilit că și le-a folosit în scop personal, cu intenție infracțională.

Inculpatul Izbaș Alexandr l-a dus în eroare pe Rusu V., deoarece i-a prezentat și l-a pus să semneze un contract fictiv, iar mai apoi i-a trimis și o pretenție fictivă, care sau dovedit a nu fi activitatea legală a AEÎ „Supercredit”, fiind folosite doar actele, ștampila, semnătura și numele asociației pentru atingerea scopului infracțional.

La adresarea organelor de drept, Rusu V. a indicat clar că a fost înșelat, iar înscrisurile făcute după împăcarea cu Izbaș Alexandr sunt exagerări, care indică doar la dorința părților de a se împăca și soluționa cauza penală pe cale amiabilă.

În cazul dat, instanța de apel a notat că, nu sunt raporturi civile cum afirmă inculpatul. Aici s-a mers mai departe de raporturile civile cu drepturi și obligațiuni civile, deoarece au fost întocmite contractul de împrumut și pretenția care-s fictive, s-a solicitat în baza lor darea banilor pentru pretinsele restante și penalități, care de fapt nu existau, fiind prezentă intenția de a comite infracțiunea de escrocherie, dar care nu s-a realizat din motive independente de voința făptuitorului.

Prin aceste documente fictive, Izbaș Alexandr avea intenția de a-l depreda pe Rusu V. de bani, chiar dacă ele nu prevedeau expres dreptul asupra a careva bunuri.

Victimă, Rusu V. a devenit ca urmarea restituirii lui Izbaș Alexandr a unei sume mai mari decât împrumutul cu 500 lei și la pretinderea sumei de 22800 lei care nu s-a realizat.

Inculpatul a interpretat eronat explicațiile din Hotărârea Plenului CSJ nr.23 din 28.06.2004.

Rusu V. deja a transmis benevol sub influența ducerii în eroare suma de 500 lei, care a fost mai mare ca împrumutul, fiind înșelat de Izbaș Alexandr prin contractul fictiv. Adăugând pretenția fictivă, ca o dovadă a atingerii

scopului infracțional, Izbaș Alexandr intenționa să mai primească tot prin ducere în eroare a sumei de 22800 lei, dar Rusu V. de data aceasta a verificat pretenția la asociație și a refuzat să-i transmită careva sume de bani, fapt prin care a oprit intenția infracțională.

5. *Decizia instanței de apel*, a fost atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Izbaș Alexandr, care invocând temeii pentru recurs art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat admiterea recursului.

5.1 *În motivarea recursului inculpatul Izbaș Alexandr a indicat:*

- fapta incriminată nu este săvârșită prin nici o acțiune sau inacțiune ce ar proveni de la Izbaș Alexandr. Forță probantă a declarațiilor martorilor necesita a fi pusă cel puțin la îndoială în favoarea dubiului rezonabil al recurentului ori fiecare și-a apărât poziția și autoritatea sa în raport cu persoana sa;

- Asociația de Economii și împrumut „Supercredit” a acordat un împrumut unei persoane din alt raion, cu toate că legalitatea acestui contract AEI „Supercredit” și nici partea vătămată nu l-a contestat, iar partea vătămată a declarat că a rambursat exact cât a primit fără a plăti dobândă și penalități cu toate că a declarat că a avut întârzieri la plată mai mult de un an, în cele din urmă fiind semnată o recipisă că nu au pretenții unul față de celălalt. În asemenea situații aflând de această circumstanță a semnat cu partea vătămată la rândul său și el o recipisă că nu au pretenții de orice gen unul față de altul, reieșind din faptul că părții vătămate i-a propus să contacteze AEI „Supercredit” pentru a primi un credit;

- elementele infracțiunii nu au fost întrunite în fapta incriminată or însuși partea vătămată a indicat în ședința de judecată că nu a fost indus în eroare, nu a fost abuzat de încredere sau înșelat de către recurent, în asemenea circumstanțe în acest caz nimic altceva decât elementele infracțiunii nu sunt întrunite;

- nici partea vătămată și nici acuzatorul de stat nu a adus un suport juridic probant pentru a dovedi că recurentul a acordat sume de bani cu toate că în contractul de împrumut sunt indicați fidejutori cu semnătura acestora și că recurentul ar fi primit sumele de bani de la partea vătămată;

- nici nu a fost pusă întrebarea cine a expediat pretenția, de cine este semnată și ștampilată și cum s-a dovedit că recurentul a solicitat sumele de bani indicate în pretenție de la partea vătămată;

- în motivarea sentinței se indică că inculpatul a acționat contrar obligațiilor sale de serviciu, fără a specifica care sunt aceste obligații, și care e situația de serviciu dacă nu a fost angajat în cadrul AEI „Supercredit”.

- consideră că odată ce acuzatorul de stat nu a adus probe în afară de

declarațiile martorilor care se apără în primul rând personal de răspunderea civilă și contravențională, fapta incriminată nu este săvârșită de mine, elementele infracțiunii nu sunt întrunite, fapt pentru care solicit achitare, ori în caz contrar solicitam amnistia din momentul inițierii procedurilor de urmărire penală, ori o invocam în cadrul ședinței de judecată, fără a parcurge etapele unui proces penal anevoios și consecințele nefaste ale acestuia.

6. La recursul ordinar declarat de inculpatul Izbaș Alexandr, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, motivând prin faptul că recursul nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de

procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din conținutul recursului declarat, rezultă că recurentul critică decizia instanței de apel sub aspectul temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Colegiul penal reține că în baza art. 417 alin. (1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din conținutul deciziei instanței de apel, se evidențiază că, aceste prevederi legale nu au fost îndeplinite, astfel, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de avocatul inculpatului.

Or, apelul este o cale de atac sub aspectul de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, numai la persoana împotriva căreia este îndreptat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

De altfel, urmează a reține că în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea de către instanța de apel a acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Așadar, Colegiu penal lărgit desprinde și temeinicia recursului prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre

admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

În corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Potrivit art. 395 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătată constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

Conform art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel).

Lecturând textul apelului declarat de inculpatul Izbaș Alexandr în coraport cu partea descriptivă a deciziei instanței de apel, prin care s-a

respins apelul, se constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Colegiul penal lărgit, analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel (f.d. 241-246, vol. I) atestă că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de inculpat (f.d. 196-198, vol. I) descrise și în *pct. 3.1* a prezentei decizii, și nu a examinat astfel chestiunile esențiale supuse atenției sale, cum ar fi: *în motivarea sentinței se indică că inculpatul a acționat contrar obligațiilor sale de serviciu, fără a specifica care sunt aceste obligații, și care e situația de serviciu dacă nu a fost angajat în cadrul AEÎ "Supercredit"; lipsește suportul probator ce ar confirma circumstanța indicată în sentința precum că apelantul a întocmit și a remis în adresa lui Rusu Victor o pretenție, pe care este aplicată semnătura și ștampila AEÎ "Supercredit", fapt confirmat de administratorul AEÎ "Supercredit".*

Astfel, anume asupra acestor motive invocate în apelul declarat de inculpatul Izbaș Alexandr, instanța de apel nu s-a pronunțat și nu a oferit o argumentare cuvenită, (f.d. 241-246, vol. I), și astfel nu a întreprins toate măsurile de a elucida circumstanțele esențiale ale cauzei.

Astfel, Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că, inculpatul Izbaș Alexandr a fost pus sub învinuire și ulterior condamnat de prima instanță de comiterea infracțiunii prevăzută de 27, art. 190 alin. (2), alin. (2), lit. c), d), Cod penal, și anume, *tentativa de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, în următoarele circumstanțe: Izbaș Alexandr activând în calitate de jurist la AEÎ „Supercredit” cu sediul amplasat în orașul Rîșcani, str. Independenței, 37/3, din interes material, urmărind scopul de a însuși ilegal bani, a întocmit un plan criminal, care urma să creeze aparența respectării de către el a prevederilor legale, după care în anul 2014, acționând intenționat, contrar obligațiilor sale de serviciu, având acces liber la blanchetele cu semnătura administratorului, Eugenia Pleșca și ștampila AEÎ „Supercredit”, a confecționat contractul de împrumut nr.xxx din 22 ianuarie 2014 fals, în baza căruia i-a împrumutat cet. Victor Rusu suma de 19000 lei.*

Necătând la faptul că, cet. Victor Rusu până la finele anului 2014 i-a restituit suma de bani împrumutată, Izbaș Alexandr i-a întocmit și i-a remis în adresa ultimului o pretenție, privind restituirea unei pretinse datorii acumulate, în sumă de 22800 lei, astfel urmând să-i cauzeze un prejudiciul material considerabil, însă

din cauze independente de voința sa nu și-a dus intențiile până la sfârșit, din motiv că, a fost sesizat organul de drept.

Ulterior, instanța de apel prin decizia din 27 noiembrie 2019, a considerat ca fiind condamnat Izbaș Alexandr de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 27, 190 alin. (2), alin. (2), lit. d), Cod penal, și anume, *tentativa de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, cu încheierea actului juridic anulabil determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile, comisă cu folosirea situației de serviciu.*

Analizând materialele cauzei Colegiul penal lărgit conchide că, inculpatul Izbaș Alexandr în calitate de avocat stagiar a acordat servicii de asistență juridică AEI „Supercredit”.

Totodată, conform răspunsului Directorului executiv AEI „Supercredit”, Pleșca Eugenia, se atestă că inculpatul Izbaș Alexandr nu a fost angajat și nu a deținut nici o funcție la AEI „Supercredit”.

Prin urmare, nu este clar cum a stabilit prima instanță că, inculpatul Izbaș Alexandr - *activând în calitate de jurist la AEÎ „Supercredit” cu sediul amplasat în orașul Rîșcani, str. Independenței, 37/3 și în baza la ce prima instanță a stabilit acțiunile culpabile inculpatului precum că - contrar obligațiilor sale de serviciu, având acces liber la blanchetele cu semnătura administratorului, Eugenia Pleșca și ștampila AEÎ „Supercredit”, a confecționat contractul de împrumut nr.20/TS/2014 din 22 ianuarie 2014 fals, în baza căruia i-a împrumutat cet. Victor Rusu suma de 19000 lei. Necăutând la faptul că, cet. Victor Rusu până la finele anului 2014 i-a restituit suma de bani împrumutată, Izbaș Alexandr i-a întocmit și i-a remis în adresa ultimului o pretenție, privind restituirea unei pretinse datorii acumulate, în sumă de 22800 lei.*

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel în decizia adoptată, nu a luat în considerare aceste motive esențiale, și a omis să se expună asupra lor, contrar prevederilor art. 414 Cod de procedură penală.

În acest sens, se notează că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85). De asemenea, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, se reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea

cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie de menținere a sentinței de condamnare a inculpatului Izbaș Alexandr în baza art. 27, 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectele esențiale descrise supra, și a lăsat fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelul declarat, prin ce a fost afectată soluția adoptată și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și astfel recursul declarat de inculpatul Izbaș Alexandr urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate. În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Izbaș Alexandr, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Izbaș Alexandr xxxxxxxx*, și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 26 noiembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Catan Liliana